

II

(Tiesību akti, kuru publicēšana nav obligāta)

EIROPAS PARLAMENTS UN PADOME

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES IETEIKUMS

(2006. gada 18. decembris)

par pārrobežu mobilitāti Kopienā izglītības un apmācības nolūkā: Eiropas Mobilitātes kvalitātes harta

(2006/961/EK)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, jo īpaši tā 149. panta 4. punktu un 150. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Mobilitāte izglītībā un apmācībā ir ar Līgumu aizsargātas pamatbrīvības – personu pārvietošanās brīvības – neatņemama daļa un viens no galvenajiem Eiropas Savienības rīcības mērķiem izglītības un arodmācību jomā, kas balstīta gan uz kopējām vērtībām, gan cieņu pret daudzveidību. Tā ir būtisks līdzeklis, lai izveidotu patiesu Eiropas mūžizglītības telpu, veicinātu nodarbinātību un samazinātu nabadzību, kā arī lai palīdzētu veicināt aktīvu pilsoniskumu Eiropā.

(2) Mobilitāte tuvina pilsoņus un uzlabo savstarpējo sapratni. Tā sekmē solidaritāti, domu apmaiņu un labākas zināšanas par dažādām kultūrām, kas vieno Eiropu; tādējādi mobilitāte veicina ekonomisko, sociālo un reģionālo kohēziju.

(3) Eiropas mobilitātes un apmaiņas pastiprināšana izglītības un apmācības nolūkā un tādiem pasākumiem kā 2006. – Eiropas darba ņēmēju mobilitātes gads ir būtiska nozīme, lai sasniegtu Lisabonas mērķi līdz 2010. gadam padarīt Eiropu par visnovatoriskāko un konkurētspējīgāko uz zināšanām balstīto ekonomiku.

(4) Labākas mobilitātes sistēmas nodrošināšana izglītības un apmācības mērķiem ES palīdzēs sniegt ieguldījumu uz zināšanām balstītas ekonomikas sasniegšanai, kas ir būtiski, lai sekmētu nodarbinātību, ilgspejīgu attīstību, pētniecību un inovācijas dalībvalstīs.

(5) Lielāks visu iesaistīto pušu, arī valsts iestāžu atbalsts mobilitātei ES ir nepieciešams, lai uzlabotu izglītības un apmācības sistēmu kvalitāti un efektivitāti Eiropā.

(6) Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums 2001/613/EK (2001. gada 10. jūlijs) par studentu, apmācāmo personu, brīvprātīgo, skolotāju un pasniedzēju mobilitāti Kopienā ⁽⁴⁾ bija pirmais ieteikums, kas pieņemts nolūkā atvieglināt Kopienas rīcību mobilitātes veicināšanai.

(7) Lai arī saskaņā ar minētā ieteikuma III punkta a) apakšpunktu izveidotās ekspertu grupas darbība un pirmais paveiktā darba pārbaudes ziņojums parādīja, ka gan valstu, gan Eiropas līmenī ir panākts progress attiecībā uz mobilitāti izglītības un apmācības nolūkā, tomēr atklāja

⁽¹⁾ OV C 88, 11.4.2006., 20. lpp.

⁽²⁾ OV C 206, 29.8.2006., 40. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2006. gada 26. septembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2006. gada 18. decembra Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 215, 9.8.2001., 30. lpp.

- nepieciešamību koncentrēties ne tikai uz mobilitātes kvantitatīvu palielināšanu, bet galvenokārt uz tās kvalitātes paaugstināšanu.
- (8) Uz šo mērķi var tiekties, *inter alia*, ieteikuma veidā pieņemot mobilitātes kvalitātes hartu, kas nosaka principu kopumu šajā jomā, kuri īstenojami pēc brīvprātības principa.
- (9) Eiropas Mobilitātes kvalitātes hartā (turpmāk – “Harta”) būtu jāņem vērā invalīdu un mazāk aizsargāto iedzīvotāju grupu īpašās vajadzības.
- (10) Hartai būtu jāpalīdz palielināt apmaiņu, veicināt to posmu atzīšanu, kas paredzēti izglītībai vai apmācībai, kā arī zinātnisko grādu un kvalifikāciju atzīšanu, un radīt savstarpēju uzticību, tā lai uzlabotu un stiprinātu sadarbību starp attiecīgajām iestādēm, organizācijām un mobilitātes procesos ieinteresētajām personām. Uzmanība būtu jāpievērš jautājumam par aizdevumu, stipendiju un sociālās nodrošināšanas pabalstu pārvešanu.
- (11) Hartas mērķis ir papildināt, nevis aizstāt īpašus noteikumus, kas izklāstīti Erasmus Studentu hartā.
- (12) Valsts iestādēm būtu jānodrošina Hartas pieejamība visās atbilstošajās tās saņēmēju valodās visiem studentiem un personām, kuras apgūst apmācības kursus, kā arī citām ieinteresētajām pusēm, kas iesaistījušās izglītības un apmācības mobilitātē izcelsmes valstī vai uzņēmējvalstī, un Harta būtu jāuzskata par galveno pamatprincipu kopumu.
- (13) Mobilitātes priekšrocības lielā mērā atkarīgas no tās praktisko nosacījumu – informēšanas, sagatavošanas, atbalsta un dalībnieku iegūtās pieredzes un kvalifikāciju atzīšanas – kvalitātes. Iesaistītās personas un organizācijas var ievērojami palielināt tās vērtību ar rūpīgu plānošanu un piemērotu izvērtēšanu.
- (14) *Europass* ⁽¹⁾ ir īpaši noderīgs instruments, lai veicinātu pārredzamību un atzīšanu, tādējādi atbalstot mobilitāti.
- (15) Vēlams, lai Hartā paredzētie principi attiektos ne tikai uz pašu mobilitātes periodu, bet arī uz laikposmiem pirms un pēc mobilitātes perioda.
- (16) Laikus būtu jāizstrādā mācību plāns. Nepieciešama arī dalībnieku vispārēja sagatavošana, ņemot vērā lingvistisko sagatavošanu. Šajā sakarā atbildīgajām iestādēm un organizācijām būtu jānodrošina palīdzība.
- (17) Visi administratīvie un finanšu jautājumi, piemēram, kāds finansiāls atbalsts ir pieejams, kas segs izmaksu un apdrošināšanas segums uzņēmējvalstī, būtu jāatrisina pirms aizbraukšanas.
- (18) Ārvalstīs pavadāmajā laikposmā mobilitātes kvalitāti var palielināt, nodrošinot tādas programmas, kā, piemēram, dalībnieku konsultēšanu.
- (19) Sīki izstrādāts un skaidrs apraksts par uzņēmējvalstī pabeigtajiem jebkādiem kursiem vai apmācību, arī par apmācību ilgumu palīdzētu atvieglināt to atzīšanu pēc atgriešanās izcelsmes valstī.
- (20) Pārredzamības un labas pārvaldības labad skaidri jānosaka ieinteresētās puses katrā mobilitātes programmas posmā un pasākumā.
- (21) Lai nodrošinātu mobilitātes vispārējo kvalitāti, vēlams nodrošināt pārvietošanās brīvību visiem ES pilsoņiem un Hartā paredzētos principus un attiecīgos ieteikumus, cik iespējams, piemērot visiem mobilitātes veidiem mācību un profesionālās izaugsmes mērķiem: izglītībai vai apmācībai; formālajai vai neformālajai izglītībai, tostarp brīvprātīgajam darbam un projektiem; īsiem vai gariem mobilitātes laikposmiem; mācībām skolā, augstākajai izglītībai vai mācībām saistībā ar darbu; pasākumiem saistībā ar mūžizglītību.
- (22) Ņemot vērā mobilitātes pasākumu veidu un ilguma atšķirības, dalībvalstis var pielāgot Hartas īstenošanu atbilstīgi apstākļiem, proti, pielāgot to konkrētām situācijām un programmām. Dalībvalstis drīkst noteikt dažus punktus par obligātiem un citus – par neobligātiem.
- (23) Ņemot vērā to, ka šā ieteikuma mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šā ieteikuma mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā ieteikumā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai,

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM:

1. pieņemt pielikumā pievienoto Hartu un veicināt, lai to izmantotu kā līdzekli personīgās un profesionālās izaugsmes veicināšanai;
2. sākot no otrā gada pēc šā ieteikuma pieņemšanas, ziņot par to, kā tās īsteno šo ieteikumu un jebkurus papildu pasākumus, kurus tās var izlemt veikt, lai veicinātu mobilitāti, it īpaši saistībā ar tās kvalitātes aspektiem, dalībvalstīm piedaloties darba programmā “Izglītība un apmācība 2010”;

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 2241/2004/EK (2004. gada 15. decembris) par vienotu Kopienas sistēmu kvalifikāciju un kompetences pārskatāmībai (*Europass*) (OV L 390, 31.12.2004., 6. lpp.).

3. turpināt ciešu sadarbību un koordinēt to darbības, lai novērstu šķēršļus, kas tieši vai netieši kavē ES pilsoņu mobilitāti;
 4. nodrošināt pienācīgu atbalstu un piemērotu infrastruktūru izglītības un mācību mobilitātei, lai celtu valsts pilsoņu izglītības un mācību līmeni;
 5. veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai veicinātu mobilitāti, nodrošinātu, ka visa būtiskā informācija ir viegli saprotama un pieejama ikvienam, piemēram, ar ievada rokasgrāmatu mobilitātes jautājumos vai atbalsta organizāciju sarakstu, kā arī uzlabot apstākļus mobilitātei.
2. turpināt sadarbību ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem, lai apmainītos ar lietderīgu informāciju un pieredzi par šajā ieteikumā atbalstīto pasākumu īstenošanu;
 3. ciešā sadarbībā ar attiecīgajām iestādēm uzlabot statistiskas datus, kuros ņemts vērā dzimumu faktors, par mobilitāti izglītības un apmācības mērķiem;
 4. uzskatīt šo ieteikumu par tādu, kas veido vienotu veselumu ar Ieteikumu 2001/613/EK, un tādēļ tajā prasītos divgadu ziņojumus iekļaut darba programmas "Izglītība un apmācība 2010" vispārējos ziņojumos.

AR ŠO AICINA KOMISIJU:

1. veicināt, lai Hartu izmantotu valstu aģentūras un citas organizācijas, kas darbojas izglītības, mācību un mobilitātes jomā;

Briselē, 2006. gada 18. decembrī.

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*
J. BORRELL FONTELLES

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
J.-E. ENESTAM

PIELIKUMS

EIROPAS MOBILITĀTES KVALITĀTES HARTA

IEVADS

Ar 2000. gada mobilitātes rīcības plānu⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikumu 2001/613/EK (2001. gada 10. jūlijs) par studentu, apmācāmo personu, brīvprātīgo, skolotāju un pasniedzēju mobilitāti Kopienā⁽²⁾ nostiprinātā mobilitāte vienmēr raisījusi ievērojamu interesi. Minētā ieteikuma darbības joma bija plaša, tas risināja daudzus svarīgus jautājumus, kas saistīti ar mobilitāti, un bija domāts ikvienam, kas varētu izmantot priekšrocības, ko sniedz gan mācības ārvalstīs (formālas un neformālas), tostarp studentiem, skolotājiem, pasniedzējiem, brīvprātīgajiem un apmācāmajām personām. Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikumam 2006/961/EK (2006. gada 18. decembris) par pārrobežu mobilitāti Kopienā izglītības un apmācības nolūkā: Eiropas Mobilitātes kvalitātes harta⁽³⁾, kura sastāvdaļa ir šī Harta, ir tāda pati darbības joma, bet tas vairāk pievēršas mobilitātes kvalitātes aspektiem, kā to ierosināja saskaņā ar pirmo ieteikumu nodibinātā ekspertu grupa. Tam būtu jāpalīdz nodrošināt, lai dalībniekiem būtu pozitīva pieredze gan uzņēmējvalstī, gan pēc atgriešanās savā valstī.

Šajā Hartā ir sniegtas pamatnostādnes, kas piemērojamas mobilitātei, kuru uzņēmušies atsevišķi jaunieši vai pieaugušie formālās un neformālās izglītības vai personīgās un profesionālās izaugsmes nolūkā. Harta izstrādāta kā atsaucē pamatdokuments, kurā ir ņemta vērā situācija dalībvalstīs un ievērota dalībvalstu kompetence. Tās jomu un saturu var pielāgot, lai ņemtu vērā mobilitātes ilgumu un dažādu izglītības, apmācības un jaunatnes pasākumu īpatnības, kā arī dalībnieku vajadzības. Lai gan dokuments galvenokārt attiecas uz mobilitāti mācību nolūkā, tomēr šīs pamatnostādnes varētu būt lietderīgi attiecināt arī uz citiem mobilitātes veidiem, piemēram, uz mobilitāti darba nolūkā.

1. Norādījumi un informācija

Potenciālajiem mobilitātes pretendentiem vajadzētu būt vienlīdzīgām iespējām visos līmeņos piekļūt uzticamiem informācijas avotiem un norādījumiem par mobilitātes iespējām un nosacījumiem, ar kādiem to var veikt. Tostarp būtu jānodrošina skaidra informācija par visiem šīs Hartas punktiem attiecībā uz organizācijām, kas nosūta un uzņem mobilitātes pasākumos iesaistītos, kā arī par dažādām izglītības un mācību sistēmām.

2. Mācību plāns

Pirms mobilitātes uzsākšanas izglītības vai apmācības nolūkā būtu jāizstrādā mācību plāns, kurā ņemta vērā lingvistiskā sagatavošana un par kuru vienojas visas iesaistītās personas, tostarp nosūtītājorganizācijas un uzņēmējorganizācijas, un dalībnieki. Mācību plāns ir īpaši svarīgs ilgtermiņa mobilitātes gadījumā, bet tas var būt lietderīgs arī īstermiņā. Plānā būtu jānorāda mērķi un gaidāmie mācību rezultāti, kā arī tas, kā tie būtu jāsasniedz un jāīsteno. Par jebkādam būtiskām izmaiņām mācību plānā būtu jāvienojas visām iesaistītajām pusēm. Izstrādājot mācību plānu, būtu jāpatur prātā jautājumi par reintegrāciju izcelsmes valstī un izvērtēšanu.

3. Individuāla pieeja

Mobilitātei izglītības vai apmācības nolūkā cik iespējams būtu jāatbilst dalībnieku personīgajiem mācību plāniem, prasmēm un motivācijai, un tai būtu jāattīsta vai jāpapildina šie plāni, prasmes un motivācija.

4. Vispārēja sagatavošana

Ir ieteicama dalībnieku iepriekšēja sagatavošana, kas būtu jāpielāgo viņu konkrētajām vajadzībām. Tajā pēc vajadzības būtu jāietver valodas, pedagoģiski, administratīvi, juridiski, personiski un kultūras aspekti, kā arī informācija par finanšu aspektiem.

(1) Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija (2000. gada 14. decembris) par darbības plānu mobilitātei (OV C 371, 23.12.2000., 4. lpp.).

(2) OV L 215, 9.8.2001., 30. lpp.

(3) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 5. lpp.

5. Valodas aspekti

Valodas prasme ir nozīmīga efektīvam mācību procesam, starpkultūru komunikācijai un labākai uzņēmējvalsts kultūras izpratnei. Dalībniekiem un tos nosūtītājorganizācijām un uzņēmējorganizācijām būtu jāpievērš īpaša uzmanība pienācīgai sagatavotībai valodas ziņā. Ja iespējams, mobilitātes pasākumiem šajā jomā būtu jāietver:

- pirms aizbraukšanas – valodas prasmes novērtējums un iespēja apmeklēt kursus uzņēmējvalsts valodā un/vai mācību valodā, ja tās atšķiras;
- uzņēmējvalstī – atbalsts un ieteikumi valodas jomā.

6. Praktiska palīdzība

Vajadzības gadījumā dalībniekiem būtu jāsniedz atbilstoša praktiska palīdzība. Tā var būt informācija un palīdzība, kas saistīta ar brauciena organizēšanu, apdrošināšanu, uzturēšanās vai darba atļauju, sociālo nodrošinājumu, iespēju pārskatīt valsts pabalstus un aizdevumus no izcelsmes valsts uz uzņēmējvalsti, izmitināšanu, un vajadzības gadījumā jebkuri citi praktiski aspekti, tostarp drošības jautājumi, kas attiecas uz uzturēšanās laiku.

7. Padomdevējs

Uzņēmējorganizācijai (izglītības iestādei, jaunatnes organizācijai, uzņēmējabsabiedrībai u.c.) būtu jānodrošina, piemēram, uzraudzības sistēma, lai konsultētu dalībniekus un palīdzētu efektīvi integrēties uzņēmējvalsts vidē, un tai būtu jādarbojas kā kontaktpunktam pastāvīgas palīdzības saņemšanai.

8. Atzīšana

Ja mācību vai darbā iekārtošanas periods ārvalstīs ir oficiālas studiju vai apmācības programmas sastāvdaļa, šis fakts būtu jānorāda mācību plānā, un dalībniekiem būtu jāsaņem palīdzība, lai vajadzības gadījumā veicinātu atzīšanu un apliecinājumu. Nosūtītājai organizācijai mācību plānā būtu jāparedz ikviena sekmīga mobilitātes perioda atzīšana. Attiecībā uz citiem mobilitātes veidiem, jo īpaši tiem, kas saistīti ar neformālo izglītību un apmācību, būtu jāizsniedz atbilstīgs dokuments, lai dalībnieks pietiekami un ticami varētu apliecināt aktīvu dalību un mācību rezultātu. Saistībā ar to būtu jāveicina *Europass* ⁽¹⁾ izmantošana.

9. Reintegrācija un izvērtējums

Pēc atgriešanās savā valstī, it īpaši pēc ilgstoša mobilitātes perioda dalībniekam būtu jāsaņem norādījumi par to, kā izmantot mācību laikā iegūtās zināšanas un prasmes. Vajadzības gadījumā personām, kas atgriežas pēc ilgtermiņa mobilitātes perioda, būtu jāklūst pieejamai attiecīgai palīdzībai reintegrācijai savas valsts sabiedriskajā, izglītības vai profesionālajā vidē. Dalībniekiem kopā ar atbildīgajām organizācijām būtu pienācīgi jāizvērtē gūtā pieredze, lai novērtētu, vai ir sasniegti mācību plānā izvirzītie mērķi.

10. Saistības un pienākumi

Par pienākumiem, ko uzliek šie kvalitātes kritēriji, būtu jāvienojas organizācijām, kas nosūta un kas uzņem dalībniekus. Ir vēlams šos pienākumus apstiprināt rakstiski tā, lai tie būtu skaidri visiem, uz ko tie attiecas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 2241/2004/EK (2004. gada 15. decembris) par vienotu Kopienas sistēmu kvalifikāciju un kompetences pārskatāmībai (*Europass*) (OV L 390, 31.12.2004., 6. lpp.).